

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicas totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1688

XLIII. In Domin, XIV. Post Pentec. Quærite primum regnum Dei & justitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis. Matth. 7. Arg. Primum Mobile intentionum nostrarum.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56320](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-56320)

CONCIO XLIII.

IN DOMINICA. XIV. POST PENT.

Quærite primum regnum Dei, & justitiam ejus, & hæc omnia adiicientur vobis. Matth. 7.

ARGUMENTVM.

Primum Mobile Intentionum nostrarum.

I. Rrore ut plurimum vivimus, & ad ludibrium ventorum vitæ statimna expendimus. A. Amussis popularis auræ cursus, ac studiorum nostrorum decempeda est. Hallucinari tam basilico tramite existimatur; quisquis vel late ungue ab eo desciscit plebiscto, quod non nisi, catenata errorum propagine, caterva sanxit peccantium. Eam ob rem toties deserta recti orbita exorbitavit orbis, orbatusque lumenibus ad lolis cœcutivit radios, quod hisce interceptus tenebris, mentem ex caliginosa errorum Chao ad veritatis fulgorem expedire nequirit; & indissolubili tot Professorum delirantium interceptus dilemmate malum cogereatur amplecti pro bono, vitium pro

virtute, turpitudinem pro honestate, delicias, divitias, pro pulimento, & ambrosia beatitatis.

Jam vero quantumvis uberioribus fidei fulgoribus perstricti, regia felicitatis tempternæ itinera planius intuemur, ingens tamen eorum etiamnum syllabus est, qui densioribus ignorantiaë voluminibus impliciti exerrant; & spretis divini Pneumatis axiomatibus, vulgi problemata sectantur, ac profitentur. Clamat parte ex una sapientia æterna: *Quærite primum regnum Dei, & justitiam eius, & hæc omnia adiicientur vobis;* sectamini substantiam non accidentia; astra non ræstra; cœlum non cœnum, celestes aulas non Tityri cœlas; verum tarus est, qui consulenti morem gerat, qui tempora sedulus frequenter; virtia serius expiet, ad rationes æternas vitam componat.

Aaa:z

Ves:

Vociferantur parte ex altera Thra-
sonum quispiam;

Israen.

O cives, cives querenda peccunia
primum.
Virtus post nummos.

Et è vestigio, perinde ac si ea vox o-
taculo prodisset, Typhis ad suam na-
vem, institor ad officinam & forum;
artifex ad opus, mercenarius ad lago-
rem, miles ad castra, tyro ad palæstram
suam accelerat. Ille nauium, hic la-
rum; ille lucrum, hic mercedem; ille sti-
pendium, hic minerval olim obven-
turum prospectat. Cuncti flagrantissi-
ma habendi cupiditate non tam du-
cuntur, quam per fas, & nefas rapi-
untur. Flos ego ab errore revocare
tentabo, & ad regnum cœlorum im-
primis accurandum adurgere. Faxit
magni consilii Angelus, à quo id ipsum
concreditum est; quatenus cuncta ce-
dant ad majorem ipsius gloriam.

PARS I. ANTITHESIS.

Sic primo querendum est regnum
Dei, ut secundo nihil ita que-
ri queat.

II. Deus optimus M patens, & op-
erum tri-
fex universi conditurus regnum em-
mum sit in
intentione.

Gen. 1.1.

Protonotarius ipsius: *In principio crea-
vit Deus cœlum & terram.* Nos à fun-
damentis architectamur aedificia; at
Deus præter humanum morem pri-

us cœlum extendit, tum terram sub-
sternit; prius culmen, & subinde fun-
damentum posuit. *In principio creavit*
Deus cœlum. *Quid hoc rei?* Cur non po-
tius primum condidisse terram dici-
tur, quam cœlum? Nonne contrarium
occinit Hymnopœus. *Initio tu Domine*
*terram fundasti, & opera manuum tua-
rum sunt cœli.* Cur itaque Moyses cœ-
lum prætulit?

Cœlum cur
primo cra-
tum dicitur
P. 10. 1. 26.

Actio que-
ris creatio.

Norma hic nobis datur, amissis sta-
tuitur, ad quam actiones nostras ex-
pendamus. Etenim quævis nostra actio
creatio quadantenus est. Quum enim
animus agit, aliquid esse incipit, quod
non erat. Memoria, dum quid recco-
lit, intellectus dum agitat, voluntas
dum amat, quidpiam creat. Illud ita-
que & nobis primum sit ordine, quod
Deo primum fuit in creatione. Quem-
admodum ille in principio creavit
cœlum: ita nobis in intentione præ-
omnibus pæfixa sit beatitas.

Non secus æternæ rationes gyrent
corda nostra, quam primum mobile
rotat arcus inferiores. Excedit & exu-
perat infinito prope intervallo cœ-
lum terras; prædominantur suppari ra-
tione curæ nostræ de consequendo
cœlo, curis omnibus terrestribus de
desultoriis hujus mundi bonis obti-
nendis. Tellus tota, si cum cœlestibus
componatur orbibus, punctum est; &
studia nostra circa caduca, si cum æ-
ternis conferantur punctum quodpiam
temporis sibi vendicare parentur.
Punctum, seu momentum temporis
sat est terrenis commodis, nulla Olympi-
as æternitati. *In principio creavit Deus*
cœlum, quatenus primo queramus re-
gnum Dei, & justitiam ejus. Ita Proco-
pius

Procop. Gaz. *pius Gazeus. Docet Creator, ut primo loco cœlum, deinde terram curemus.*

Vestis alba. Gunctio quid signet in baptismo Tertul. lib. de corona mil.
Cic. ad Faarem.
III. Competum liquido vobis est, nos in sacro Baptismate oleo inunctos, & veste candida amictos esse. Hæc ceremonia vestis alba si Tertuliano Doctori perversto credimus transumpta est à Romanis Gentilibus, inter quos, qui ad dignitatem aspirabant veste candida induebantur, dicebanturque candidati. Ea veste tanquam exhortatrice jugiter admonebatur ejus virtus, quam ducere tenebantur; morumque integratatis, qua cœteris præfulgerent. Nam ut ait Cicero, eo ipso, quod quispiam dignitatem ambiret, candidoque vestitu uteretur, se ipsum adstringebat, ne vile quidpiam, aut abjectum ageret, aut indecens illius dignitatis, quæn proensabat.

Unūtio autem ab Israelitis mutuata perhibetur, apud quos Sacerdotes, & sublimandi ad thronum regium oleo inungebantur, eoque ritu in reges inaugubantur, condecorabanturque. In qua unctione id prodigio sacerdotum eveniebat, ut si foris homo unius artis, literis, moribusque non admodum initiatus ad culmen imperii evenheretur, ipsa unctione in virum alterum mutaretur, cogitaret sublimia, loqueretur digna rege, cunctaque militaria munia accuratissimè obiret.

Exemplo, ut alios mittam, esse potest Saul, qui mulionem agens eo cuncta sua studia, ac intentiones dirigebat, ut asinas, ac jumenta patris moderaretur. Unus autem in regem, *mutavit ei Deus cor eius*, quatenus rejectis prioribus studiis maiestate regia minus dignis, jam nihil antiquius ha-

beret, quæm ea tractare, quæ in toto Reipublicæ vergerent emolumentum, ac incrementum.

Ergo si in sacro fonte ad eundem modum, ac finem, niveum amictum acceperimus, si candidati regni cœlestis effecti sumus; si inungimur in hæredes regai, exigite apud vosmet ipsos quas cogitationes fovere, quæ intentiones vestras dirigere debeatis; cogitate quæ turpe sit degenerare ab excelsis cogitationibus filiorum Dei, & non tam congrua regis, quæ villici filio consilia volvere, munia tractare.

Si Romanorum quispiam assumpto niveo paludamento quo s. Iupremi magistratus, summorumque graduum urbis illius imperialis signaret candidatum, non nisi stipulas per urbem vicos collegisset, illorum luto se onerasset, atomos in solis radiis volitantes sectatus fuisset, quo putatis splene, ac sibilis exceptus fuisset? quam indignus munere quovis splendidiore habitus esset? Et si ungue in ulcere ponere haud detrectatis, in dubium habetote, acriori vos excipiendo cachinno à supernis civibus, si naturæ divinæ participes effecti, ut loquitur S. Petrus, & oleo Spiritus S. in filios Dei, achæredes regni cœlestis adoptati, ipso posthabito, mentem ac studia quævis coacervandis terrenis consecraveritis.

2. Petri. 1.

Vos ipsi, si Principem, ac Dominum vestrum, paternorum hæredem regnum, cerneretis totum quantum intentum rei agrariae, aut auctionandis ligulis, acibus, fiscellis speculorum fragmentis, lignorum segminibus, aliquisque crepundiis, quid quæsto judicij de illo formaretis? Nonne si fas esset

Aaa 3

m

C O N C I O . X L I I I .

374

in faciem eidem exprobraretis? O Princeps serenissime perpende cuius sis filius; & qua te Numen præ ceteris prævenerit benedictione, ut tantorum regnum hæres nasceretur. Indignum est conditio tua mentem tam abjectis conlocare quisquiliis, sceptro prognatam. Erige te, & ad excelsiora, & te digna consecranda enitere. Ita tu quidem.

At ausulta eadem nobis, per os Davidis, exprobrantem Dominum: *Fili hominum usquequo gravi corde, ut quid diligitis vanitatem, & queritatem mendacium? Fili hominum;* Hebræus legit: *Fili viri incliti in filios Dei adscitus usquequo habebitis cor lapideum, durum, ad terram inclinatum non cogitantes nisi bonaterrena, vana, & fallax, pedibusque subiectata; superna autem, ac solida unde vestram ducitis originem, nec diligitis, nec queritis?* *Usquequo gravi corde &c.* Scitote quia Dominus mirificavit sanctum suum. Scitote quoniam ipse Dominus Deus sanctum suum Christum cum ob alia, tum ob temporalium delpectum mirabilem reddidit, resuscitans eum ab inferis, & in celo ad dexteram suam constitutus, & ad æmulandum eundem assurgit. *Quarite primum regnum Dei.*

Oculi sapientiæ cur in capite. IV. Sapientia miraculum Salomon prudenter lensati adumbraturus hominis, haud vulgari eam descripsit tropo cum diceret: *Sapientis oculi in capite eius, stultus in tenebris ambulat.* Quid enim? Nonne sideratus etiam quisque oculos habet capiti infixos? Piscium nonnulli, & aliorum animalium ventri infixos circumferunt; at vero plerique alia, & homines omnino universi

Ecclesiastes 2. 14.

in fronte eos gestant; quatenus mirum ea quæ remotiora sunt facilius perspiciant. Si enim author naturæ in pedibus eos constituisse, ea duntaxat, quæ circa pedes sunt arbitratemur.

Insuper hominem non in modum repentium, aut serpentum super terram, non in modum quadrupedium fauibus humum versus propendebus effinxit; verum ut aversis à terra oculis staret erectus, & cœlum, ac cœlestia aspiceret; atque ambiret. Etenim ut canit Naso:

Ovid lib. Metam.

Pronaque cum spectent animalia cœtera terram
Os homini sublime dedit, cœlumque tueri
Iusit, & erectos ad sidera tollere vultus.

Bos herbas depasturus caput acclinat, deflectitque in terram, spectat ventrem, & ea quæ sub ventre sunt, si quidem in hunc scopum felicitatis ipsius, ac ceterorum animantium conspirat exitus, pastu, ut exatent ventrem ac voluptate. Homo vero cœlestem suam genesis, ac genealogiam ostensurus oculos sursum attollit. Sapiens itaque in capite habere oculos dicitur, quia futura, & distantia ab hac vita contemplatur; excelsa, ac divina exambit; eoque omnem suæ mentis cogitationem, omnem actionem, studium, intentionem dirigit; Christum, qui caput nostrum est considerat, in eumque acie immota collimat, ne forte à scopo hoc suo declineret.

Stultus vero in calcaneo oculos circumfert, quia præsencia duntaxat cogitat.

<sup>8. Basili h. 9.
Hex. sub fi-
nam.</sup> gitat, non nisi terrena, vilia, exilia a-
mat, & amplectitur. Ita præter alios D.
Basilus: *Sapiens oculi in capite, dum ea*
contemplantur, quæ in sublimi sunt. Nam
qui non ad bona, quæ in sublimi sunt, sed
qua in terra respectat, is utique desigit, de-
trahitque oculos in terram. Quum ergo
in hunc modum cœlum versus natura
oculos dixerit, & corpus efformaver-
it, consequens est, ut ipsius ductu ca-
duca hæc perinde aepurgamenta cum
Apostolo proteramus, & ad æterna
cum eodem studium omne, ac ani-
mum intendamus.

<sup>Benedictio
Iacobi quid-
genit.</sup> V. Adumbratum idipsum nobis o-
pinatur Stoicus Christianus in duobus
fratribus, electo uno, aedilecto, repro-
bo altero & exoso; in Jacob inquam &
Esau. Etenim benedicturus Isaac Pater
Jacobum primò rorem cœli, subinde
verò pinguedinem terræ est appreca-
tus; prius cœlestia promisit, deinde ter-
restria adjecit: *De tibi Deus de rore cœ-*
li, & de pinguedine terra abundantiam.
Divina bonitas ipsa te influentiis irro-
ret cœlestibus, & terreftribus, ipsa te
prius cumulet bonis spiritualibus, &
tum corporalibus; ipsa tibi primum e-
largiatur bona gratiæ, & subinde for-
tunæ.

^{Wid. v. 39.} Exadversum verò, ubi multis exo-
ratus lamentis ab Esau, inflexus est I-
saac, pinguedinem terræ supernis bo-
nis præposuit: *In pinguedine terra, & in*
rore cœli desuper erit benedictio tua.
<sup>Tertul. L. 3.
c. 24. con-
tra Marc.</sup> Quod expendens præfatus Doctor
ita scribit: *Animadverenda est structura*
benedictionis: Nam circa Iacob, qui poste-
rioris populi figura est, id est nostri, prima
promissio est cœlestis roris; secunda terrena
opimilitatis. Nos enim primo ad cœlestia in-

vitamur, cum à Iaculo avellimur, & ita
postea invenimus etiam terrena consecuti.
E contra vero in Esau, qui prioris populi,
& reprobi figura est, prima promissio est
pinguedinis terra. Hæc est structura be-
nedictionis, ac reprobationis; quod
improbi studio principaliore in terris
nidulentur, prima in iis jacent funda-
menta, tanto propiores inferno futu-
ri, quanto profundiora effoderint, ac ^{Structura}
^{in forum}
^{impiorum} locaverint.

Justi verò cœlum versus respiciunt,
in eo basim, ac fundamentum totius
vitæ, ac perfectionis constituunt. No-
rum quippe cœlum firmamentum ab
ipso Numine nuncupatum, cætera ve-
rò in infirmitate, ac mutabilitate sub-
structa esse. Norunt quod creata om-
nia sint vanitas vanitatum, & afflictio
spiritus, in quibus finem ultimum po-
nere sit toto cœlo exerrare. Norunt ab
Opifice naturæ eo artificio sidera
condita, ut semper sint præ oculis, &
etiam aliud quidpiam agentibus in-
currant.

VL. Assertor noster informans di-
scipulos suos ad tolerantiam, & infor-
mationem quorumvis ob fidei causam ^{Terrena}
per pessimum, ait: *Si quis te percussit in*
dexteram, præbe ei & alteram. Sensus li-
teralis obvius est; at mysticus, quem
SS. Patres obseruant, ac evicerant, non
item.

Eminentissimus Cardinalis Hugo ^{Hugo h. k.}
per maxillam autoritatem sacerorum
Canonum intelligit, qua perinde, ac
maxilla Samsonis sternantur hostes Ec-
cles. Et sensu esse vult: si te hæterodo-
xorū quispiam aggreditur aliqua autho-
ritate ad specie cœtraria veritati, tu al-
terā eidē oppone. Ita fecisse audivimus
^{reli-}

religiosam quempiam ab heretico
digladiatore in utramque aurem inun-
ctum. Cum enim percuesso eodem
adversarius allegaret textum præcipi-
entem: *Si quis te percuferit in dexteram,*
præbe ei & alteram. Repositus idem,
rursum scriptum est: *Qua mensura*
mensi fueritis remetietur vobis; & par-
pari retulit.

Ad propositum meum percommo-
de S. Ecclesiæ lumen Augustinus in-
terpretatur, hoc loco non intelligi ad-
jectionem sinistram, sed exclusionem
dextræ. Non præcepit Dominus, ut
percutienti te in dexteræ genas, tu si-
nistras etiam exponas, & dicas: parum
hoc, percutie iterum, sed vult, ut dexter-
am avertas, & sinistram porregas. At
quid quæsto inde commodi ò S. Pater,
ut quis me satius flagellat, aut colaphi-
zet à sinistris, quam à dextris? Utique
tam hæc, quam illa pars mea est, caro
mea, os meum? Utique tantopere hanc
ac illam conservare, nutritare, defendere
obstrictus sum? Utique tantum hæc
dolet, quantum illa? Tu nihilum cura
reponit ille, sed meo & Domini nostri
suauo acquiesce, & sinistram potius,
quam dexteram expone. Flagelleretur
illa, cœdatur alapis, livore obducatur,
dummodo intacta maneat dextra.

Non capio mi Pater verbum istud.
Quid? Nescis per dexteram venire cœ-
lestia, ac æterna: statuer enim oves Ju-
dex *justus, à dextris;* per sinistram vero
terrena mortem, damnationem: *Hædos*
aurem à sinistris. Si quis ergo veniat, ac
connitatur tibi officere in spirituali-
bus, & æternis, tu potius jacturam pa-
tiare in temporalibus, & caducis. Per-
cunt ista, ut salva sint illa. Verba illius

sunt: *Nescio quispiam veniat, & vult tibi*
*percutere dexteram, id est tollere tibi si-
dem tuam, tu præbe sinistram, id est ut tol-
lat, quod temporaneum, & non ea; quæ
æterna habes.* Illa quære, ista tene; illa
posside pro istis certa, & ad sanguine-
m usque resiste; ista in postremis nu-
mera, illa sint in capite, hæc in pedi-
bus. *Quærre primum regnum Dei, &c.*

VII. In hoc gloriatur VasElectio-
nis S. Paulus ad Philippenses ita scri-
bens: *Verumtamen ex iusto omnia detri-
mentum esse propter eminentem scientiam*
Iesu Christi Domini mei, & arbitror ut
stercora, ut Christum lucifaciam. Delici-
as, divitias, facundiam, gloriā, favo-
res, & quidquid mundus deperit, aut
suscipit propter Christum, & pro Chri-
sto meo arbitror esse incommoda, ac
damna, nec secus quam stercora, ac
inquinamenta alperior, & abominor.
Unus Jesus scopus meus est, hunc si
teneo æternum sum beatus, ab hoc si
exero æternum fulminatus.

VIII. In hoc gloria batur regina Na-
varrae Margarita quæ orbata marito,
& sæculi vanitate perspecta, alii ex re-
gio stemmate ceris expunctis Helio-
tropium assumptis, adjecto lemmate:
Non inferiora sequor. Quo symbolo il-
lud imprimis significare intendebat,
quod quemadmodum præfata herba
ob mirabilem cum sole sympathiam
eidem orienti folia pandit, occidenti
recludit, eundem sequitur, & eidem
soli vivere testatur, ita te nullum in
terris amicum quæsiturum, terrena
hæc susque deque habituram, solum
Numen optimum, ac regnum ejus
spectaturam. *Non inferiora sequor.*

IX. In hoc gloriabatur ipse Ethni-
cus

Homo cur vivat.
Matth.

cus Philosophus Empedocles. Etenim quæsitusqua de causa viveret? Respondebit. Ut videam cœlum. Illud solum dignum visu visum illi est, illud solum conforme oculorum objectum. Perspiciebat enim cœtera omnia esse personata, & ut parent, ita disparere. Observabat nec quicquam posse in eo esse diuturnum, in quo ipsa momentanea sunt saecula; nihil posse duci pulchrum, in quo ipsa venustas, formæ cadavericæ obnoxia. Cœlestia sola mutationem, & fucum ignorant, ipsa sequestrata omni fragilitate, ac dolo, existunt vera, ac solida. Rectè ergo Philosophus ille intulit: *Vivo ut videam cœlum.* Sed addendum erat ut possideam illud, ut ex hoc exilio illuc ducam coloniam.

XII. Hæc est prudentia serpentis quam à nobis exposcit Dominus apud S. Matthæum dicens: *Estate prudentes scut serpentes.* Hi enim cum urgentur periculo, caput semper abscondunt, & objecta reliqua parte corporis hoc solum tuentur; sperantes si intactum vulnerib⁹ caput servaverint posse subinde partes affectos lambendo sanare, ac restituere deperditas. Ad eundem modum amator Numinis omnia perdit, dummodo caput Christum intactum conservet.

At verò Canini generis, ac naturæ sunt, qui malunt caput Christum prostituere, quād caudam seu adjectitia amittere, cœlestibus eligunt carere potius, quād in terrestribus, & caducis.

PARS II. HYPOTHESIS.

XIII. Et tamen prò pudor, quād

rarus est qui à primo mobili moveatur; qui dextro oculo cœlestia spectet; qui principe curā in illaferatur! Quād multi exadversum qui fascino, aut carnime dementati ad res terrenas motu violentissimo rapiuntur, querunt eas studio, tenent cum sollicitudine, amittunt cum dolore; cœlestia verò & loredida obliuione damnant, & frigidè sestantur, & obtenta prope cum risu prodigunt. Quād multi ad obtinendum obulum, ad imaginarias vanitates aucupandas omnem laborem etiā gravissimum parvi pendunt; ad cœlestes autem divitias possidendas vel suspirare, vel mentem attollere Herculeum onus imaginantur. Quād multi basilicam empyream cum cœla straminea è luto, & sputo compacta commutant, veras delitias, ac voluptates ob inanes ac fluxas deserunt, divitias terminati nescias ob intuitum caducorum bonorum explodunt, ac fuggiant.

XIV. Quæsivit virum Ecclesiasticus qui posthabit is terrenis divitiis & pauci contentis unicè intentus esset, eumq; beatissimum enuntiavit: *Beatus vir qui post aurum non abiit, nec speravit in pecunia thesauris.* Sed illico adjecit. *Quis est hic, & laudabimus eum? fecit enim mirabilia in vita sua.* Non est hic de communi, ut ajunt, Confessorum, de communi virginum, sed inter Thaumaturgos referendus, Moysi & Apostolis æquandus. Tam rarus est, quād rarus est virorum quispiam prodigiis inclitus. *Fecit enim mirabilia in vita sua.* Prodigium unum est hominem calcare solum, spectare potum, despere rastra, & aspirare ad astra, in postremis terrena, in maximis cœlestia reponere.

Bbb

XV.

XIII. Portentum item visa est S. Jo-
anni mulier una, cuius caput cœli in-
star Zodiacum præ se ferre videbatur,
eius corpus circumamictum Phœbo,
cuius pedibus Cynthia substrata fue-
rat. Signum magnum apparuit in cœlo mu-
lier amicta sole, & luna sub pedibus ejus,
& in capite ejus corona stellarum duode-
cim. Precor, quid hic emiratus est Apo-
calypticus Notarius, tam perspicax ali-
oqui divinorum mysteriorum magi-
ster? An mulierem in cœlo obstupuit?
Verum ingens ibi qua virginum, qua
viduarum, qua conjugatarum numerus.
Num quod stellis coronata in ca-
pite? Plures ejusmodi reperiuntur, qua-
rum vertex margaritis, ac adamanti-
bus perinde ac sideribus emicat. Num
quid corpus sole adornatum? Reful-
gent itidem non illustres tantum ma-
tronæ, sed & scorta sæpenumero ob-
ryzo, perinde ac Phœbo coruscæ.
Quid ergo virum tantum in admirati-
onem posuit? Luna sub pedibus. Est verò
Luna rerum mundanarum Hierogly-
phicum. Quemadmodum enim illa in-
stabilis est, & jam plena, jam semiple-
na; jam crescens jam decrecens; jam
splendida jam ecclipsibus obnoxia: æ-
qua ratione res mortalium casibus, ac
periculis expositæ. Quare si quæ mulie-
r hanc cerebro non condat, non col-
lat, si pede premat, si cœlum si sidera
in capite verset, erit illud prodigium
ingens, & toto notum Empyreo. Ple-
raque enim in capite eam ferre vi-
detur, quam veluti lunaticæ in vesani-
am abeant; vel ut Luna cornuta viros,
alijsque impetendo, appareant; vel ni-
hil aliud, quam yanitatem circumfe-

*Luna cuius
symbolum.*

rant. Signum ergo magnum est in cœ-
lo sub cuius pedibus Luna calcata, &
protrita.

XIV. Verum quæ rarum tanto-
pere imitandum. Ita enim primò quæ-
rendum est regnum Dei; ut secundo
nihil ita quæri possit. Ita calcanda ter-
rena omnia, ut cœlestia contingere, ac
possidere mereamur.

Ad hoc nos adhortatur assertor no-
ster in hodierno Evangelio dicens:
*Querite primum regnum Dei, & justiti-
am ejus, & hac omnia adjicientur vobis.*
Quærit inquam non regnum Aristoteli-
cicum, non Democraticum, aliis-
que commune, sed Monarchicum ab-
eterno Patre clementissime, ab ipsius
sapientia providentissime, ab ipsius bo-
nitate gratiostissime gubernatum.

Querite primum regnum Dei. Reg-
num omnium seculorum, regnum de-
litiarum, regnum gratiæ, ac gloriæ,
regnum filiorum Dei. *Querite primum
regnum Dei,* ubi gaudium sine mæ-
orre, requies sine labore, dignitas sine
tremore, opes sine amissione, sanitas si-
ne languore, abundantia sine defec-
tione, vita sine morte, perpetuitas sine
corruptione, beatitudo sine calamita-
te, ubi omnia bona in charitate perfe-
cta, ubi species, & visio facie ad faci-
em, ubi omnia & super omnia Deus.

Quid moramur inertes inter du-
meta Menalcæ? Quid ruri degimus na-
ti ad regnum? Quid in exilio in tene-
bris moramur? Quid inter quisquiliæ:
quærimus, habituri, ac possessuri mil-
lies augustiora, quam quæ vel oculus
vidit, vel auris audivit, vel in cor ho-
minis descendit. Illuc animos trans-
fera-

feramus, ubi jam non est vanitas, sed veritas; ubi omnia firma, fixa, stabilia, ubi supra petram omnis structura consurgit, ubi senectus non est neque transitus; ubi omnia florent, omnia germinant.

Quod si terræ pulchritudo quempiam allicet, sursum aspiciat, & augustorem in sole, & luna deprehenderet. Si magnitudo hujus inferioris orbis in admirationem rapit, cœli magnitudinem advertat in infinito prospatio vastiorem. Si humanarum blanditus duratio voluptatum, attendat esse vento velociorem, ac instantaneam; perpendat omnia terrena esse somnum, ac umbram, omnia superna solida, ac vera. *Quarite ergo primum regnum Dñ.*

Quærunt alii per strictos mucrones & machæras, per mille pericula, & vulnera, per ipsius vitæ dispendia, sceptra arundinea; Exclamat Octavia;

Occidat dum imperet. Sunt alii solliciti quo evadant Comites de quercubus, Barones de Ardeis, Nobiles de fungis, nos de regno paterno adeundo curas intentionesque deponemus?

Prudens ille institutor, ubi thesaurum in agro reperit, omnia sua divendidit, eundem empturus. Et cur non æquo studio nos, qui abinde à baptismo incomparabilem cœlestis gloriæ thesaurum vel à prima institutione reperimus, ad illum comparandum omnia divendimus, relinquimus, vel commutamus? Terram petat, qui Deum non novit; cœno hoc demergatur, quisquis cœlo indignum se exhibet; nos mentes nostras ad altiora dirigamus, ad veræ felicitatis fontem aspiremus, eundem indefesso quæramus studio, quoad plenissimis desideriis, perinde ac velis expansis in portum omnis felicitatis invehamur. Fiat.

Matt. 14.

